Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 30. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 16-го ЛЮТОГО 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 16, 1956. No. 30. VOL. LXIII.

ЛІКАРІ СТВЕРДЖУЮТЬ ЩО АЙЗЕНГАВЕР МОЖЕ КАНДИДУВАТИ

Вашингтон. — Шість лікарів ствердили, що немає жадної перешкоди, щоб президент Айзенгавер не міг ще раз кандидувати на президента ЗДА. Це лікарське консиліюм очолював спеціяліст від серцевих недуг д-р Пол Додлі Вайт із Бостону, а крім нього підписали бюлетень про стан видужання Президента ще особисті лікарі Айзенгавера та ті лікарі, які лікували Президента під час його недуги коронарної тромбози (сціплення крови на серцевій артерії). Д-р Вайт заявив на пресовій конференції, що оцінка лікарів зроблена з лікарського становища, бо сам Президент Айзенгавер рішатиме про те, чи буде ще раз кандидувати. В лікарському бюлетені говориться про те, що Айзенгавер може ще п'ять або й десять років занимати своє дотеперішнє становище. Секретар Білого Дому Дж. С. Гаґерті заявив, що Президент 15 лютого виїжджає на фарму секретаря скарбу Джорджа М. Гомфрі в Томасвіллі, Джорджія, де буде відпочивати коло десять днів і після того повідомить нарід про своє рішення. Президент буде полювати на білки і може вправляти гру в ґольфа, якщо зможе їздити окремим змоторизованим возом, щоб надто не перемучуватися. Бюлетень про стан видужання Президента мав вплив на біржі в Лос Анджелесі і Сан Франсіско, де ціна на акції підскочила, бо в тих містах закривають біржі пізніше. В Ню Йорку закрили біржу перед оголошенням бюлетеню, і вона не могла зареагувати на цей бюлетень. Д-р Вайт заявив, що цей бюлетень складали після докладних оглядин Президента, і на основі досвіду лікарів. Особистий лікар Президента д-р Говард Мек С. Снайдер заявив, що стан здоров'я Айзенгавера дуже добрий, такий, як був перед його занедужанням. Але він додав: „Ми не можемо знати, чи Президент не може мати в майбутньому нових клопотів із своїм серцем". Лікарі не хотіли відповідати на запити журналістів, чи виборча кампанія не буде томити Президента. Д-р Вайт сказав, що це вже „політичне" питання, і лікарі на нього не відповідають. Лікарі не хотіли відповідати і на запит

Д-р Пол Додлі Вайт бостонський спеціяліст для серцевих хворіб

журналістів, чи і як Президент має обмежувати свою активність. Д-р Снайдер заявив, що, згідно з його переконанням, Айзенгавер зможе на весні почати грати в ґольфа. Лікарський бюлетень викликав радість серед республіканців, які тепер ще більше вірять в те, що Президент буде поновно кандидувати. Демократи вдоволені з того, що стан видужання Президента добрий. Але вони сумніваються, чи Айзенгавер відважиться ще раз кандидувати. Голова Республіканського Крайового Комітету Ліонард В. Голл сказав: „Ціла країна тішиться, що довідалася про добру вістку, яка стверджує добре видужання Президента. Тепер сам Президент вирішить справу своєї кандидатури". Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що тішиться з видужання Президента, бо сам минулого року хворів на серцеву недугу. Джансон сказав: „Знаю, що кожний американець є щасливий, коли довідався про це". Сенатор Спаркман, демократ з Алабами сказав, що не вірить, щоб Айзенгавер ще раз кандидував. Подібно заявляють і інші демократи, а республіканці твердять, що Айзенгавер таки буде кандидувати.

8-ох нельояльних службовців звільнили, а 20 мусіли зрезиґнувати

Ню Йорк, Н. Й. — Комісар Чарлз Г. Тенні вів слідство в справі нельояльних міських працівників, і внаслідок того звільнено вісьмох працівників, а 20 мусіли зрезиґнувати. Сім звільнених працівників були зайняті в міському транспорті, де вони були б дуже небезпечні, бо могли б спричиняти саботажі на підземній залізниці або міських автобусах. Один звільнений службовик був зайнятий в Відділі добродійности. Мають бути ще дальші звільнення в Транспортному відділі і відділі добродійности. Досі комісар Тенні знайшов 40 міських працівників, як небезпечних і нельояльних до ЗДА. Він дослідив досі тільки 62,000 міських працівників на всіх — 175,000. З того дослідив 15,000 працівників, зайнятих в міському транспорті, а ще має дослідити коло 30,000. Про звільнення дальших працівників рішатиме посадник міста Роберт Ваґнер.

В АМЕРИЦІ

● **В Ню Йорку** минулого 1955 року замордовано 306 осіб, 1954 року — 342 особи, а 1953 року — 350. В 1955 році в автомобільних катастрофах згинуло 652 особи. В загальному число злочинів у цьому найбільшому в світі місті зменшується, але збільшується відсоток злочинів серед малолітніх.

● **У Толідо**, Огайо, внаслідок недбало кинутої цигарки, сталася експльозія в будинку, де пакується м'ясо. Згинуло три особи, а дві поранено. Матеріяльна шкода становить один мільйон долярів.

● **Наприкінці** минулого тижня 8,979 осіб в Ню Йорку, що порушили правила їзди автом, дістали „запрошення" явитися в суд. 45 автоводіїв, які керували автами в п'яному стані, заарештовано.

● **Нікараґвайський** президент Анастазіо Сомоза погодився ще раз кандидувати на президента цієї республіки від Ліберальної партії. Представники Консервативної і Незалежної ліберальної партії заявили, що коли Сомоза буде кандидувати, то їхні партії не візьмуть участи в виборах.

● **Під час повені** в Бразилії біля міста Пельотас втопилося десять осіб. Повінь виникла внаслідок обірвання хмари.

● **Якуб Камінський** із Петерсону, Н. Дж., який 29 січня відзначив 101 роковини свого народження, вніс прохання про надання йому американського громадянства. Він є польського походження, живе в цій країні 73 роки. Справу американського громадянства він якось досі „відкладав", але тепер рішився його набути.

● **Венесуельський** міністер гірництва Едмундо Л. Карбельльо повідомляє, що в цій країні пересічний денний видобуток нафти у місяці січні становив 2,324,485 бочок. В попередньому році денний видобуток нафти виносив пересічно 2,157,216 бочок.

Американські літаки можуть з найбільшою точністю знищити кожне місце на землі

Вашингтон. — Генерал Куртіс Е. ЛеМей, промовляючи на Конвенції Кооперативних Розподілювачів Харчів, заявив, що літаки Стратегічної Повітряної Команди можуть долетіти до кожного місця на землі і знищити його з „точністю шпильки". Сила бомбовиків його команди така велика, сказав генерал ЛеМей, що жаден ворог не відважиться почати аґресію проти ЗДА або вільного світу. „Немає жадної користи з аґресії, твердив генерал ЛеМей, коли вона принесла б само знищення аґресорові".

Стівенсон твердить, що ЗДА не приготовані до нової „холодної війни"

Сієтел, Вашингтон. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон промовляв на демократичному прийнятті і заявив, що уряд Айзенгавера не підготовив країни до нової фази „холодної війни", яку тепер почали вести Совєти. Стівенсон сказав, що теперішня ситуація цієї країни „небезпечніша, як будь-коли". ЗДА, на думку Стівенсона, не „вияснюють" свою закордонну політику одній третині людства, яка ще не є рішена, чи свояти по боці демократії чи комуністів, тільки „її продають". Теперішній уряд, твердить Стівенсон, веде дві закордонні політики: одну для ЗДА, а другу для своєї Республіканської партії. Тим часом комуністи почали нову фазу „холодної війни": допомогою, торгівлею, зброєю, місіями доброї волі, технічними місіями, вимінами студентів і атлетів і пропаґандою за невтральність. А уряд ЗДА не хоче допомагати невтральним державам, твердячи, що невтральні країни мусять перед тим заявитися за нами.

Намовляють амбасадорку Лус, щоб погодилася зайняти становище в уряді Айзенгавера

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють про сильний натиск на амбасадорку ЗДА в Італії, Клер Бут Лус, щоб вона погодилася залишити теперішнє дипломатичне становище і прийняти якийсь пост в кабінеті президента Айзенгавера. Одначе пані Лус хоче на це літо залишитися в Римі. Її приятелі заявляють, що коли Айзенгавер не буде другий раз кандидувати, то вона скоріше прибуде до ЗДА, щоб допомогти республіканцям у виборчій кампанії, яку буде важче вести без Айзенгавера. Якщо ж Айзенгавер буде кандидувати, то пані Лус прибуде до Вашингтону в серпні або вересні. В кожному разі, вона ще перед виборами залишить свій пост в Римі й вернеться до ЗДА.

Домагаються стримати допомогу стейтам, які проти спільних шкіл

Вашингтон. — Вісім демократичних конґресменів домагаються, щоб президент Айзенгавер стримав федеральну допомогу на шкільництво тим південним стейтам, які противляться сеґреґації в шкільництві. Ці конґресмени заявляють, що якщо Айзенгавер цього не зробить, то його законопроєкт про призначення на шкільництво 1,600,000,000 долярів не буде в Конґресі ухвалений. До тих вісьмох конґресменів, які вислали в цій справі листа до Айзенгавера, належать: Томас А. Ешлі, Чарлз А. Бойл, Френк М. Кларк, Едіт Ґрін, Дон Гейворт, Генрі С. Ройсс, Джордж М. Ровдес і Джеймс М. Квіґлі. Нюйорський демократичний конґресмен Адам Клейтон Павелл сказав, що внесе протисеґреґаційне доповнення до урядового законопроєкту про шкільну програму. Проти цього доповнення виступлять південні демократичні конґресмени, і тим способом заблькується ухвалення законопроєкту про допомогу школам.

Уранова гарячка в Ню Джерзі

Трентон, Н. Дж. — На Делеварських горах, за 25 миль на північ від Трентону, Н. Дж., багато людей шукають уранову руду. Десятки авт стоять в тій околиці, а шукачі уранових скарбів ходять з апаратами Ґайґера, який реаґує на радіяцію урану. Вони не застановляються перед тим, що Комісія Атомової Енерґії не ствердила наявности надто великих покладів урану, а стейтовий геолог Ню Джерзі Мередіт Джансон заявив, що в тій місцевості менша радіяція, як у годинниковому кришталі. Люди не зважають на це і творять корпорації, щоб спільно експлуатувати знайдену уранову руду, яка „має принести мільйони". Уряд платить за одну тону уранової руди з 5 відсотками урану — 1,000 дол.

Колишній комуніст зізнає про комуністичні ячейки в американських урядових установах

Вашингтон. — Перед конґресовою комісією для розгляду неамериканських дій, що її очолює демократичний конґресмен Френсіс Е. Волтер, зізнав під присягою Джеймс Е. Ґоргем, колишній федеральний урядовець, що він був комуністом до 1942 року і належав до комуністичних ячейок в різних федеральних урядових установах. Ґоргем виявив теж, що він знав комуністів у таких федеральних аґенціях: Федеральна Адміністрація Допомоги (троє комуністів), Адміністрація для сприяння проґресові праці (шестеро комуністів), Національна Адміністрація Відбудови (п'ятеро комуністів), Комісія Ґарантій і Виміни (шестеро комуністів), Конґресова Бібліотека (один комуніст) і Сенатська підкомісія розгляду монополістичних дій, що її очолював перед останньою світовою війною колишній президент Труман (шестеро комуністів). Ґоргем виявив під час своїх

Джемс Е. Ґоргем зізнає про наявність комуністичних ячейок в урядових установах.

зізнань прізвища всіх комуністів, зайнятих у цих федеральних установах.

Довгогодинні промови паралізують французький парлямент

Париж. — Підчас дальшої дебати над уневажненням 12-ти підступно здобутих мандатів партії „пужадистів", які ввійшли до Французького парляменту силою 51 посол, — один із членів тієї партії, продавець овочів і ярин, почав виголошувати промову, що її продовжував впродовж двох годин з виразною ціллю саботувати дальші наради парляменту. Те вівтіркове засідання належало знову до найбурхливіших і найбезпродуктивніших в цій парляментарній сесії та ще більше заводнило внутрішню ситуацію у Франції. В обороні „пужадистів" виступили вже й деякі поміркованi французькі політики, як напр. кол. міністер закордонних справ Піне, заявляючи, що парлямент не є установою, яка перевіряє чистоту минулих виборів, та що не можна зловживати чисельною перевагою для поменшування посольських рядів своїх противників. Соціялісти-радикали, соціялісти і комуністи позбавили вже двох мандатів „пужадистів" та приділили їх соціялістам. — Тим часом прем'єр Молле на місце Лякоста, який став генеральним резидентом в Альжирі, призначив міністром економічних справ колишнього прем'єра Поля Рамадіє, теж соціяліста, який в 1947 році викинув з свого уряду комуністичних міністрів і таким чином зліквідував „народний фронт" у Франції. Рамадіє має тепер 67 років.

Національний Китай одержить 62,900,000 долярів допомоги від ЗДА

Вашингтон. — З'єдинені Держави Америки дадуть на протязі першої половини цього року 62,900,000 долярів в рамках економічної і технічної допомоги для китайських націоналістичних збройних сил на Формозі. Крім того уряд Чіянґ Кай-шека одержить ближче невизначену суму на скріплення оборонних засобів Формози й інших островів проти комуністичної загрози. Починаючи з 1951 року до червня 1955 року націоналістичний Китай одержав від ЗДА понад 400,000,000 долярів допомоги. Минулого року З'єдинені Держави Америки асиґнували для Формози 63,000,000 долярів, додаючи потому 42 мільйони долярів на скріплення боєздатности національних збройних сил.

Пакістан скріплює економічні зв'язки з СССР, бо ЗДА не підтримали його територіяльних вимог

Карачі. — У вівторок 14-го лютого відбулася тут конференція пакістанських дипломатів, акредитованих в десяти середньо - східніх державах, з пакістанським прем'єром і міністром закордонних справ. Темою конференції була справа встановлення ближчих торговельних й економічних взаємин з Совєтським Союзом і його сателітами і в дальшому обговорення ставлення Пакістану до З'єдинених Держав Америки. Після відвідин Хрущова і Булґаніна Пакістан починає іти на щораз тіснішу співпрацю з Совєтським Союзом. Весною цього року мають відбутися переговори між СССР і Пакістаном в справі підписання торговельного договору. Такий торговельний договір підписав Пакістан кілька днів тому з Польщею. Водночас пакістанський уряд обмірковує справу підписання такого ж торговельного договору з комуністичною Чехословаччиною і в квітні цього року пакістанський прем'єр виїде до Пейпінґу для розмов над підписанням торговельного договору з червоним Китаєм. Підготовлено ці останні розмови під час відвідин пані Соонґ Чінґ Лінґ, вдови засновника китайської республіки д-ра Сун Ян-тсена в Пакістані. Пакістанські політики намагаються виправдати свою співпрацю з Совєтами і їх сателітами тим, що, мовляв, З'єдинені Держави не доцінили ролі Пакістану в оборонній системі Середнього Сходу і південно - східньої Азії і не підтримали Пакістану в його територіяльному спорі з Індією й Афґаністаном.

Англійський уряд видав новий комунікат у справі дипломатів-шпигунів

Лондон. — Англійський уряд видав комунікат, в якому заперечує, наче б в бібліотеці англійської амбасади в Каїро знайдено листа, з якого можна здогадуватись, що один із двох англійських дипломатів - шпигунів, що тепер виринули в Москві, мав таємний контакт з якимсь високим американським дипломатом з амбасади ЗДА в столиці Єгипту. Таку історію оприлюднив один із лондонських щоденників. Меклін, один з отих дипломатів - шпигунів, був між 1948 до 1950 року радником англійської амбасади в Лондоні. Його відкликали відтіль наслідком двох публічних скандалів, що він їх зробив у п'яному стані, але тоді ніхто ще не підозрівав, що він комуніст і совєтський аґент. Оголошена в лондонській газеті історія натякає на те, наче б Меклін дістав якісь тайні документи з американської амбасади в Каїро і видав їх большевикам. Речник Державного Департаменту у Вашингтоні заявив, що нема ніяких даних, які вказували б на правдивість такої газетної сплітки, але переводиться слідство в цій справі, щоб дістати повну певність.

56 корейських полонених закінчили 5-тирічне скитання

Ріо де Жанейро. — Після 7-річного полону, спершу на території Південної Кореї, потім в Індії, 56 полонених з корейської війни, 50 північних корейців і 6 китайців, дістали врешті можливість почати нове життя, як вільні люди. Вони відмовились були вернутись до Північної Кореї та не захотіли також залишитися в Південній Кореї. Тому Індія, якої війська пильнували порядку в Південній Кореї під час „скринінґу" тамошніх полонених, забрала їх тимчасово до себе. Після років переговорів з різними державами, врешті Бразилія погодилась впустити їх до себе і вони прибули туди літаком дорогою через Лондон. Всі вони мають від 21 до 32 роки і є завзятими антикомуністами. Проте ніодин із них не знає бразилійської мови, дармащо, приготовляючись до виїзду до Бразилії, вивчили бразилійський державний гимн і відспівали його, висівши на бразилійській землі. Їхній приїзд до Бразилії дав знову притоку міжнародній пресі згадати про актуальну ситуацію в Кореї, де все ще існує ненормальний поділ на дві частини одної країни, з вічною небезпекою нової війни.

● **Підприємці** зі стейту Місурі відвідали промислову виставку в столиці Уруґваю — Монтевідео і були присутні на відкритті карнавалу, яким закінчуються кожнорічні м'ясниці.

ХРУЩОВ ЗНОВУ ПРОПОНУЄ ПІДСТУПНЕ „СПІВІСНУВАННЯ"

У ПРОМОВІ НА З'ЇЗДІ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЗАПОВІДАЄ „МИРНУ ПЕРЕМОГУ" КОМУНІЗМУ В СВІТІ; ВИСТУПАЄ ЯК НАСТУПНИК СТАЛІНА В РОЛІ ДИКТАТОРА

Москва. — „Реальні вигляди на краще відкрились на міжнародному овиді" — заявив Нікіта Хрущов у великій промові, яку він виголосив у першому дні 20-го З'їзду Комуністичної Партії СССР у Москві 14-го лютого ц. р. У першій частині своєї промови він славив щораз більшу господарську й політичну силу Совєтського Союзу і взагалі „демократичних" держав, ставляючи їм здогадне заїдле суперництво західніх держав в ділянці експорту. Хрущов говорив про фінансову й технічну допомогу, що її пообіцяв СССР різним державам, зокрема комуністичному Китаєві. Говорячи про західні країни, Хрущов цитував ЗДА, Англію, Францію, Західню Німеччину і Японію, які нібито взаємно суперничать в опановуванні господарських закордонних ринків. Після того Хрущов накинувся на „воєнні бльоки", створені західніми великодержавами та назвав „чистою гіпокризією" західній арґумент про комуністичну небезпеку, що довела до створення тих бльоків. Хрущов твердив, що „метода переговорів мусить стати єдиною методою у розв'язуванні міжнародних проблем". Очевидно, Хрущов домагається розв'язання „воєнних бльоків" Заходу, зокрема він підкреслив, що уневажнення Паризького договору та „наближення і співпраця між двома німецькими державами" є єдиним шляхом до розв'язки німецької проблеми, признавши, зрештою, що теперішній стан у Німеччині є аномалією. Найбільший натиск клав Хрущов в своїх закордонно-політичних міркуваннях на „мирне співіснування", стараючись проте з одного боку вбити клина поміж теперішні союзні західні держави, з другого — підлещувати не тільки „невтральним" державам, як Індії, Бірмі, Афґаністанові, Єгиптові і Сирії, але й Іранові, Туреччині й Пакістанові, яких „життьові інтереси" кажуть — за твердженням Хрущова — нормалізувати взаємини з СССР. Північно - Атлантійський пакт — твердив Хрущов — проповідує гасло „зброймось" а він, Хрущов, поручає гасло „торгуймо". Він далі заперечував тези Маркса - Леніна про необхідність війни і революції для встановлення комунізму в цілому світі, хоч признавав далі „боротьбу кляс". Він твердить, що часи змінилися і ці тези — тепер уже не мусять мати реальне застосування. Мовляв ,праві буржуазні партії стають щораз слабші і в дальшому „історичному розвитку" комунізм може запанувати також без воєн і революцій. Окремий уступ своєї промови Хрущов присвятив запевнюванню про потребу совєтсько - американської злагоди. Останню частину промови присвятив внутрішнім справам Совєтського Союзу, спиняючись на господарських справах (тут знову підкреслив конечність дальшої розбудови важкого промислу), системі „колективного лідерства" в Совєтському Союзі, зростові рядів комуністичної партії, „відбудуванню справедливости" після зліквідування Берії тощо. Водночас Хрущов закликав до „революційної чуйности", бо, мовляв, ЗДА видають від 1951 року по 100 мільйонів долярів річно на „підривну активність" проти „соціялістичних країн". — Виступ Нікіти Хрущова західня преса характеризує в своїх перших коментарях, як закріплювання за Хрущовим позиції справжнього наступника Сталіна.

Захід не звертає уваги на протести Москви

Вашингтон. — Три західні великодержави продовжують наради в справі забезпеки миру на Середньому Сході, злегковаживши „пересторогу" Москви, яку ця остання зробила в окремій заяві проти західнього пляну вислання, в разі потреби, свої війська на Близький Схід для запевнення там миру. Репрезентанти ЗДА, Англії й Франції відбули вже одну нараду у Вашингтоні в цій справі і призначили продовжування тих нарад на середу 15 лютого ц. р. У зв'язку з проголошеною заявою Москви з 13 ц. м. американські чинники поінформували пресу, що покищо не було ніякого рішення вислати на Близький Схід війська, та що західні великодержави напевне звернуться до Об'єднаних Націй з пропозицією радикальних заходів проти небезпеки війни на Близькому Сході. Однак, якщо показалось би, що внаслідку становища Москви, незацікавленої в мирі на Близькому Сході, неможливо буде дістати від Об'єднаних Націй потрібного негайного вирішення, західні держави діятимуть поза Об'єднаними Націями, щоби не допустити до розпалення ізраїльсько-арабської війни.

В СВІТІ

● **Папа Пій XII** прийняв на 50-хвилинній авдієнції нового арґентинського амбасадора Мануеля Ріо і, вислухавши його інформації про теперішні відносини в Арґентині та про становище нового режиму до Церкви, висловив вдоволення, що Арґентина „вернулась до нормального життя", і передав своє благословенство для наступника Перона, президента Евгенія Арамбуру.

● **Нащадок адмірала Нелсона**, англійського героя, який, поконавши фльоту Наполеона в битві під Трафальґаром 21-го жовтня 1805 року, сам згинув у тій битві, — зажадав, щоб англійський парлямент відновив постійну державну платню, яку діставали нащадки Нелсона аж до 1951 року, коли скасував її соціялістичний уряд. Англійські соціялісти твердять, що часи змінилися і держава не може по віки вічні платити всім нащадкам геройських вояків та старшин.

● **Московський** часопис „Труд" вмістив статтю з лайкою проти сестри американського державного секретаря Дж. Ф. Доллеса, яка працює в американській установі в Західньому Берліні, і проти його брата, який є головою організації Сентрал Інтеллідженс. Совєтська газета, для якої всі противники комуністичного режиму в Берліні є „шпигунами", оскаржує пані Елінор Доллес в тому, що вона „опікується шпигунами і бандитами, які борються проти народної влади". Пані Доллес вживає дівочого прізвища, бо насправді вона 22 роки є вдовою по Дейвіді Блондгаймі.

● **Дорія Шафік** — лідерка єгипетського жіночого емансипаційного руху — заявила своє невдоволення з заповідженої „рівноправности" жінок в Єгипті: революційний режим з прем'єром Нассером виготовив закон про признання жінкам права голосу у виборах в найближчий єгипетський парлямент, але жінки в Єгипті і далі не матимуть права займати державні посади. Пані Шафік проголосила боротьбу за осягнення повної рівноправности єгипетських жінок.

● **У Парижі** переведено ексгумацію тіла найбільшого передвоєнного продуцента автомобілів у Франції, Люї Рено, який помер в жовтні 1944 року у в'язничному шпиталі. Його заарештували були під закидом колябораціі з німцями, бо в його фабриці продукували, після окупування Парижу, авта для німецької армії. Дружина покійного промисловця внесла скаргу, що її чоловік помер не природною смертю, а його вбили, щоб було легше сконфіскувати його маєток.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВІ ПОЛІТИКИ — ОДНА МЕТА

Мова про політику червоних і білих російських імперіялістів. Чим більше студіювати й аналізувати цю політику, тим більше набирається переконання і тим більше призбирується арґументів, що хоч це формально дві, навіть ніби суперечні, політики, бо біло-московська еміґраційна політика ведеться під „антибольшевицькими" кличами, але на ділі й по суті це лише дві форми одної і тої самої політики, з одною і тою самою метою: за всяку ціну, всіми способами та засобами зберегти цілість російської тюрми народів. Що більше, є багато познак, що ці дві російські політики, червона і біла, не тільки взаємно покриваються щодо цілей, але й взаємно доповнюються, що з черги насуває здогад про можливість якогось спільного плянування і керування.

Звернімо увагу тільки на деякі факти. Білоросійська еміґраційна політика завжди була імперіялістичною, скерованою передусім проти законних і природних аспірацій українського, білоруського та інших поневолених Москвою народів. Проте, в останніх часах боротьба проти цих аспірацій поневолених народів стала вже й формально головною темою, головним завданням білоросійської еміґрації та її політики. Почався навіть спеціяльно зорганізований рух за формальне об'єднання всіх практичних зусиль білоросійської еміґрації для цієї мети. Поодинокі тези цієї політики і її гасла наче живцем узяті з постанов Центрального Комітету Комуністичної партії, з тою тільки різницею, що втерті в тих постановах поняття „буржуазних націоналістів" заступлено в білоросійському еміґраційному виданні поняттями „сепаратистів" і „розчленителів".

Основні твердження пропаґанди червоного і білого російського імперіялізму цілком ідентичні. Тут і там те саме твердження, що „щастя" українського та інших поневолених народів — тільки в злуці з Москвою; тут і там ті самі „докази", що український та інші поневолені народи весь свій історичний ,культурний і господарський, взагалі весь свій суспільний розвиток завдячують тільки московському „старшому братові"; тут і там ті самі фабриковані брехні, що український та інші поневолені народи не тільки не хочуть розриву з Москвою, але, навпаки, готові навіть за ту „єдність" боротись, а всіх своїх „буржуазних націоналістів" в одному випадку і „сепаратистів" та „розчленителів" у другому — вважають за „зрадників" і „ворогів народу".

Всі ці аналогії можна ствердити безліччю декларацій, заяв і коментарів з червоної і білої російської преси. Але останнім часом виникли деякі факти, що вперто насувають припущення про можливість якогось зв'язку в плянуванні і керуванні цих двох політик з однією метою. Для прикладу, в совєтській пресі з виразною тенденцією підкреслюється тепер українські імена у зв'язку з комуністичною діяльністю на всіх щаблях партійного апарату. Справжня „мода" на всіляких „енків", хоч ніхто не може бути певний, які саме особи криються за тими українськими іменами. В кожному разі — імена українські. Ця „мода" дійшла до таких курйозів, що навіть під якимось дурним дописом з району підписується цілий тузінь цих „енків". Мовляв, прошу дуже, комуністичну роботу веде сам український „нарід".

Це міг або й не міг бути припадок, що саме під час совєтської моди на українські прізвища білоросійський еміґрант, до того ж і сам з українським прізвищем, видвигає в білоросійській еміґраційній газеті пропозицію, щоб „антибольшевицька" російська еміґрація опублікувала „документальний твір" про участь українців у „будівництві комунізму" і в терористичній внутрішній та аґресивно-імперіялістичній закордонній політиці Совєтського Союзу.

Ціль і тенденції згаданої „моди" на українські імена в совєтських повідомленнях ,як і білоросійського пляну видання „білої книги" з українськими іменами в совєтській політиці — одна й та сама: закріпити московсько-українське єдинонеділимство, доказуючи його українськими іменами, зробити український нарід співвідповідальним за всі злочини внутрішньої і закордонної політики Москви і цим зв'язати долю поневоленого й гнобленого українського народу з його московським гнобителем. Оце є та єдина мета двох російських політик, червоної і білої.

Поневолений український нарід не має жадних можливостей одверто боротися і протидіяти цій новій акції Москви. Але це повинні мати тим більше на увазі ті українці, які живуть у вільному світі. Речових матеріялів і арґументів для такої протидії не бракує. При цьому треба також зробити висновок, що коли цілі червоної і білої російської політики — ідентичні, то й оцінка та відношення до цієї політики збоку не тільки поневолених народів, але й всього волелюбного світу повинні бути ідентичні.

ЗРАДНИКИ — ЗНАРЯДДЯ ПРОПАҐАНДИ

У травні 1951 року вийшли вранці з своїх домів у Лондоні два розмірно молоді, але вже заавансовані англійські дипломати: Доналд Меклін і Гю Бурджес. Вийшли і — зникли. Їх останній слід знайдено у французькому містечку по другому боці Каналу. Через три роки ця сенсація віджила ,коли так само таємничо й безслідно зникла дружина одного з них, з малими дітьми з Швайцарії, де перебувала „на відпочинку". Проте, насправді таємниця давно вже перестала бути таємницею, а попередні здогади англійських чинників, які притягли були до співпраці над розшуками Мекліна й Бурджеса всі розвідки на західньо - европейському континенті, — авторитетно потвердив і доповнив совєтський дипломат - шпигун Петров у своїх зізнаннях перед окремою королівською комісією для розгляду совєтського шпигунства в Австралії.

Отож немає ніякого сумніву, що Меклін і Бурджес, комуністи ще з університетських часів, були совєтськими аґентами на високих і впливових становищах в англійському дипломатичному апараті. Меклін, як секретар американсько - канадійської комісії співпраці під час війни, в якій обговорювано всі таємні стратегічні пляни включно з деталями атомової зброї, і потім на становищі голови американського відділу в міністерстві закордонних справ, був насправді одним із тих нечисленних, що знали всі найважливіші речі з ділянки не тільки англійської, але й всієї західньої закордонної політики. Не в такому об'ємі ,проте в значній мірі стосувалось це і Бурджеса, що на останньому етапі своєї допломатичної служби був одним із секретарів англійської амбасади у Вашинґтоні .Тому їхня втеча викликала велике збентеження в західньо - европейських столицях. А що англійським ученим - шпигунам Фуксові і Понтекорво закидали, що це вони перші зрадили Совєтам атомову таємницю, то тепер виявлення шпигунського обличчя ще й таких чільних двох англійських дипломатів зіпсувало атмосферу в американсько - англійських взаєминах. Протягом років ні в кого не було сумніву, що Меклін і Бурджес втекли до СССР, дізнавшись, що за ними стежить англійська контррозвідка, бо на Мекліна впала підозра, коли почалися розшуки джерел, з яких Совєти раз-у-раз дізнавались про таємниці, відомі в Англії тільки нечисленним одиницям. В англійській палаті громад публічно говорено навіть про одного приятеля Мекліна, як особу, що зрадила йому факт стеження за ним і цим приспішила його втечу. Москва відкликала Мекліна і Бурджеса ,побоюючись, щоб вони, бувши арештованими, не виявили секретів шпигунської совєтської аґентури в Англії, до якої й вони самі належали. Було відомо, що вони живуть недалеко Москви і, віддавши величезні послуги совєтській закордонній політиці, є далі на її службі в ролі „дорадників".

Все ж Мекліна й Бурджеса Совєти тримали законспірованими, ховаючи їх від світу, а цинізм, з яким совєтський уряд відпекувався „всякого зв'язку" з ними, дійшов був до шпилю ледве два тижні тому ,коли сам Хрущов у живі очі англійського парл. посла „урочисто" запевняв, що Совєти не мають „нічого спільного" з аферою Мекліна - Бурджеса. Але, видно, вже після цієї заяви совєтські проводирі рішили, що ця тактика має завеликі діри, щоб могла втриматись. Тому раптом рішили „показати" Мекліна й Бурджеса, і зробили це так, щоб використати їх як знаряддя для закордонно - політичної тактики. Мекліновi - Бурджесові написали спільну заяву і наказали відчитати її на комеції пресової конференції, влаштованій у кімнаті московського готелю. Заявляючи, що вони ніколи не були совєтськими аґентами й шпигунами, Меклін і Бурджес запевняли, що вони з найавторитетніших джерел знали деталі англо - американської політики і не могли довше працювати в площині тієї політики .Тому, мовляв, і „виїхали" вони з Англії, щоб у Москві віддавати більші послуги справі англо - совєтського замирення.

Ця заява дипломатів - шпигунів мала очистити Москву в очах Лондону від закиду вербування на аґентурно-шпигунську службу високих осіб з державного апарату. Водночас вона мала потвердити, що совєтський уряд бажає замирення і співпраці з Англією. Пішовши по лінії совєтської політики вбивання клина між Англію і Америку, ця заява в московському готелі мала послужити, так би мовити, психологічній підготовці до квітневих відвідин Булґаніна і Хрущова в Лондоні. Вона мала вибити з рук англійським господарям неприємний для совєтських гостей арґумент інфільтрації англійського державного апарату та спаралізувати неминучий запит: що сталося з Мекліном і Бурджесом? Очевидно, що ніхто на Заході не бере поважно запевнення, що Меклін і Бурджес, яких називано архишпигунами, ніякими шпигунами не були. Можна здогадатися, що в англійському міністерстві закордонних справ у тісній співпраці з тими англійськими амбасадами, де раніше працювали Меклін і Бурджес, та з тими державами, на терені яких діяли ці обидва дипломати, найдокладнішим і муравлиним слідством устійнено, які документи вони могли відфотографувати й передати Совєтам впродовж років своєї зрадницької роботи. На одному прийнятті в Лондоні Меклін, сильно підпитий (він був таким п'яницею, що переходив клінічне лікування), вдарив був одного з своїх приятелів, почувши, що цей приятель брав в оборону Віттакера Чемберса, головного обвинувача (формально: свідка прокуратури) проти високого урядовця Державного Департаменту, совєтського аґента, А. Гісса. „Я — англійський Гісс!" — закричав Меклін, але тоді ніхто поважно не взяв тієї його власної заяви, уважаючи її за п'яне верзіння. Насправді він був зрадником своєї батьківщини і свого народу, і таким зрадником є й тепер, ставши знаряддям закордонної пропаґанди Москви.

Мілена Рудницька

ОЛЬГА БАСАРАБ

(З приводу річниці її смерти)

Мученицька смерть Ольги Басараб така безприкладна героїчною поставою Покійниці, така трагічна всіма обставинами подій, така характеристична для безумовного бестіяльства тих, що її спричинили, і для нікчемности державної верхівки версальської Польщі, що вона щороку приковує нашу увагу. І хоч від тієї трагедії, що сталася вночі з 12-го на 13-го лютого 1924 р. у Львові, минає 32 роки, проте вона, як кожне справді велике мучеництво за ідею, не зменшується, коли дивитися на неї з перспективи років. Навпаки, на відстані років щораз виразніше виступає монументальність цієї жертвенної смерти ,нагадуючи своєю величністю і невідхильністю старовинні грецькі трагедії, над героями яких повисла злощасна „мойре", доля-призначення.

Нагадаймо перебіг подій, як він переданий був у безсумнівно автентичному документі, а саме в інтерпеляції тодішніх українських послів у варшавському соймі.

Місцем дії було поліційне бюро в центрі міста, при вулиці Яховича, і приміщена в тому самому будинку мала поліційна в'язниця. Вранці 9 лютого 1924 р. поліційні аґенти припровадили туди дві українки, Ольгу Басараб і її подругу С. С., заарештованих після трусу, переведеного в їх спільній кімнаті при вулиці Виспянського 34. Слід відзначити, що до цієї квартири поліція потрапила випадково, розшукуючи студентку українського таємного університету, що звалася так само, як згадана подруга Ольги Басараб. Під час обшуку помешкання аґенти знайшли схований за образом чи за дзеркалом жмут паперів, і власне для вияснення цих випадково знайдених паперів привели обох жінок на команду поліції. Там Ольга Басараб взяла всю відповідальність на себе, заявивши, що папери є її власністю та що її товаришка до них не причетна.

Трус, арешт — це була в житті українського громадянина під польською займанщиною доволі буденна подія, яка не викликала серед рідні й приятелів заарештованого особливого занепокоєння. Брат Ольги Басараб, Северин Левицький, професор учительської семінарії у Львові, заопікувався сестрою, а саме подбав про дозвіл доставляти їй харчі, та звернувся до адвоката д-ра Олександра Марітчака ,щоб він перейняв її правну оборону .Ніхто не міг припускати, яка жахлива смерть чекає на Ольгу вже в найближчих днях.

І сама арештована, певне, не передчувала свого близького трагічного кінця. Під час обшуку помешкання та після приведення її на поліцію вона зберігала повний душевний спокій. Була це 35-річна ,отже зріла жінка, загартована змалку життям. Малою дитиною втратила батьків — батько Ольги був греко-католицьким священиком — і виховувалася круглою сиротою .Вийшовши заміж під час світової війни, втратила через місяць після вінчання чоловіка, що загинув на італійському фронті, як австрійський резервовий офіцер. Воєнні і перші післявоєнні роки Ольга провела у Відні, звідкіля вернулася до Львова тільки в 1923 р. У Відні і після повороту до Львова брала активну участь в українському громадському житті ,особливо в жіночих організаціях. У хвилині свого арештування була членом Головної Управи Централі Союзу Українок у Львові і його касиркою. Помилявся б той, хто вважав би Ольгу за тип одчайдушної революціонерки, за ентузіястку, яку приманювала романтика підпілля. Була це людина дуже розважна й зрівноважена, з серйозним підходом до життя, з великою внутрішньою дисципліною. Найбільш прикметними рисами її характеру була сила волі й упертість. Коли Ольга раз сказала „ні", можна було її „краяти на кусні", — вона свого становища не змінила б. Дуже характеристична для її вдачі була теж їдка іронія і сарказм у відношенні до людей.

Але вертаймося до поліційного будинку при вулиці Яховича.

15-го лютого польські львівські щоденники, „Кур'єр Львовскі" і „Дзєннік Людови" ,подали в поліційній хроніці вістку, що в поліційних арештах повісилася якась Юлія Баравська, 20 років, заарештована на провінції за волоцюзтво. Цю інформацію газети дістали з дирекції поліції у Львові. Тіло небіжки поліція перевезла до інституту судової медицини, де начальник цього інституту, професор д-р Сєрадзький (поляк), при оглядинах тіла, що відбулися в приявності його асистента і студентів медицини, ствердив на тілі кількадесят важких ран. Опісля похоронили денатку потайки державним коштом, нібито вона не мала родини.

Рівночасно по місті почали кружляти вістки ,що поліція замучила при допиті якусь „політичну" і зумисне, щоб замести сліди, подала до преси фіктивний комунікат, сфальсифікувавши в ньому прізвище, вік і причину арештування жертви. Ці чутки набрали правдоподібности, коли польський большевизуючий часопис, що виходив тоді у Львові („Трибуна Люду"), надрукував такого листа від присутньої при оглядинах тіла студентки медицини, польки: „Шановна Редакціє! Коли я була малою дівчинкою, я читала і чула про переслідування царськими посіпаками бійців за волю. Я тоді не мала ще поняття про садизм і садистів, і всіляких Муравйових, великих і малих, вважала за шакалів у людському тілі. Я ніколи не повірила б, що у вільній і незалежній Польщі теж є посіпаки, які до такої міри вміють знущатися над своїми жертвами, що все тіло їх перетворюється в одну смугасту масу шкіри, м'язів і крови. Вчора відбулася в інституті судової медицини секція тіла жінки, яка нібито повісилась у львівській в'язниці. Секція виявила, що все її тіло було вкрите великими синьо - червоними пругами й ранами від шкіряного пояса та його залізної пряжки, яким били денатку перед смертю. В місцях, де пряжка вдаряла в тіло, були фіолетні міхурі ,які професор Сєрадзький казав відрізати від тіла, щоб продемонструвати їх студентам медицини, як „типовий і рідкий препарат важкого побиття".

Невже рацію мали ті, які поліційний комунікат пов'язували з особою Ольги Басараб? На перший погляд така гіпотеза видавалася зовсім фантастичною. Що ж спільного могла мати 20-річна волоцюга Юлія Баравська з 35-річною Ольгою Басараб, вдовою по старшині, громадською діячкою, освіченою, загальношанованою жінкою? Адже кожного дня п. Северин Левицький посилав до поліційної в'язниці обіди для сестри ,і управа в'язниці їх приймала, — значить, Ольга Басараб була жива й здорова?.. А проте, чутки не затихали. 17-го лютого відбі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОНСОЛІДАЦІЙНІ ЗАХОДИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Уперше за декілька років зійшлися за спільним столом в Мюнхені, столиці українського еміґраційного політичного життя, представники української преси різних напрямків в Західній Німеччині та декілька кореспондентів української преси з-поза цієї країни. Нагодою до цього стали збори українських журналістів і видавців, які входять у міжнародну організацію „Вільна Преса", і в рядах якої знаходяться представники понад 16 народів Центральної і Східньої Европи. Для інформації перечислюємо часописи ,представники яких взяли участь в нарадах. Преса з Мюнхену: „Сучасна Україна" (УГВР) — ред. Стахів і ред. Мартинець, „Християнський Голос (церковно-рел.) — ред. Коновалець, „Вперед" (УРДП-лівиця) — ред. Майстренко, „Аванґард" і „Шлях Перемоги" (ОУНр) — ред. Леник, „Вісті Братства" (незалежний) — ред. Ортинський, „Вільне Слово" (УСП) — ред. Діберт, „Український Самостійник" (ЗП УГВР) — ред. Ільницький. Далі: „Українські Вісті" (Новий Ульм) були заступлені ред. Воскобійником та ред. Ромашком (УРДП-правиця), „Наші Позиції" — інж. Пігідо, „Молоде Життя" — видавець сотн. Козак. Крім того, на нарадах брали участь кореспонденти „Свободи" — ред. Таркович і „Українського Слова" з Парижу — інж. Д. Андрієвський та ред. А. Мельник. Не заступлений був тільки журнал „Мета" (УНДС), представники якого не входять до союзу „Вільної Преси". Приявні журналісти репрезентували практично всі українські політичні угруповання від крайніх лівих („Вперед" — УРДП-лівиця) до крайньо правих („Шлях Перемоги" — ОУНр).

Головним завданням сходин українських журналістів було обговорення можливостей посиленої активізації українців на форумі міжнародної організації „Вільна Преса", про що докладно реферували українські представники в цій організації: ред. Которович, генеральний секретар „Вільної Преси" і член управи ред. Ортинський. По обговоренні цього важливого питання і прийнятті рішень спільної акції журналістів всіх українських політичних угруповань, ред. Воскобійник і ред. Ярослав Пеленський звітували про свою недавню подорож до Бонну і можливості для української визвольної пропаґанди на терені Західньої Німеччини. Як „Свобода" про це вже писала, представники міжнародної організації „Вільна Преса" (в тому числі два українці) були прийняті німецьким федеральним міністром проф. Оберлендером у приявності високих службовців міністерства закордонних справ у Бонні. Їхні зауваги про українську пресу вказують на те, що в німецьких політичних колах уважно слідкують за нашою діяльністю взагалі. Передусім зауважили в Бонні, що українська преса в Західній Німеччині позбувається шовіністичних ноток; що наша преса приділює велику увагу подіям в Совєтській Україні,і, на основі тої чи іншої аналізи цих подій, можна судити про релятивну правильність оцінки підсовєтської дійсности. Українські представники на прийнятті в Бонні справили на німців помітне враження; вони не виступали проти немилих їм суперників, але безсторонньо намагалися насвітлювати всі явища в українському політичному житті. Це, очевидно, заслуговує ,на увагу наших політичних діячів. Взагалі було сконстатовано, що німці дуже цікавляться українцями і, здається, хотіли б наладнати з ними якісь відносини. Це, мабуть, зв'язане з прийняттям, що його влаштував секретар Доллес для екзильних політиків з т. зв. сателітних країн, і в Бонні вважають, що й Західня Німеччина, яка виходить на світову арену, не може байдуже відноситися до проблем Центральної і Східньої Европи .

У вільних внесках ред. Таркович звернувся до приявних на засіданні українських політичних діячів з коротким закликом, щоб і вони пішли шляхом українських журналістів, тобто ще перед евентуальною консолідацією сходились, засідали і мирно вирішували поточні проблеми української внутрішньої і зовнішньої політики. Заклик ред. Тарковича викликав довгу й жваву дискусію, в результаті якої вирішено покищо і формально сконсолідувати спочатку українських журналістів в одній професійно - політичній організації, а потім вже через пресу форсувати ідею української політичної консолідації. Першим кроком в цьому напрямі має бути пожвавлення діяльности Спілки Українських Журналістів в Західній Німеччині, до якої мають вступити всі українські журналісти, без огляду на свої політичні переконання. Дотепер до СУЖ-у не належить деяка частина журналістів. Речник цього кола журналістів, ред. Леник (ОУНр) дуже радо дав на це згоду. Знову на пропозицію ред. Тарковича, д-р Коновалець (голова СУЖ-у) заявив, що в недалекому часі будуть скликані загальні збори Спілки Українських Журналістів в Західній Німеччині, які переведуть і формальну консолідацію журналістів.

Об.

ЦВІЛИ ДВІ РОЖІ...

Цвіли дві рожі білі
Та на одному пні —
Минула ніч, зів'яли
Не знать чому вони.

Дві зіроньки яріли
Алмазом уночі,
Розсипались, майнули
Із неба летячи.

Кохались двоє щиро,
Та доля люта — зла
Судила, що сліз річка
Любов їх рознесла.

ІЗИДОР ВОРОБКЕВИЧ

Іван Смолій

ЗРАДА

(Оповідання)

(12)

Він підвівся, став проходжуватися, наче це була не канцелярія біля тюрми, а житлова квартира.

— Для мене ви, Павле Івановичу, не в'язень — говорив Єгоров. — Для мене ви щось більше, вірніше, щось інше. Мені з вами важко вдержати офіційний тон. Бо ж для мене ви все ще Павло Іванович, з яким багато дечого... спільного, в хаті якого гостював. Сказати б прямо, я заінтересований персонально у вашій справі. І тому ви не можете сумніватися в щирості моїх слів. Закурите?

— Ні, дякую! — заперечив механічно Юрівський.

— Ні? Так може вина? Воно покріпить вас. Я бачу, ваші уста засмагли з гарячки, вас томить спрага. Боїтеся, що сп'яністе від одного ковтка і скажете, чого не треба? Тоді, будь ласка, ось чиста джерельна вода з надрів ваших любих гір. Заплющіть очі і пийте. Хай здається вам, що ви по трудах навчання вибралися на свіже повітря у гори і прилягли біля джерела у тіні лісу. Та пийте ж! Думаєте, я не знаю, що таке спрага ,як мучить вона?.. Пригадую, раз трапилося нам. Ну, це далеко звідсіля, Павле Івановичу... Степ сухий, збилася з шляху наша валка. Така спрага томила, що за чашечку води все, що завгодно, віддав би тоді. І як добилися нарешті до першої оселі, як припав я до відра... Та пийте ж!

Юрівський завагався на мить, а потім не витримав. Він пив жадібно, одним духом холодний, прозорий плин, що його не торкав вже кілька днів. Єгоров слідкував за ним, веселий і привітний.

— Отож, бачите, — продовжував він, — іноколи міряємо вартість життя чашечкою холодної води. Спрага! Хитро видумана ота штука — спрага. Ви, мабуть, недобрі на мене, що я потомив вас нею декілька днів. Пробачте, не мій винахід. А знаменитий винахід! І знаєте чий? Попів старорежимних! Ото хитрий народ був. Пригадую, хлоп'ям у церкві... А піп проповідь веде. Про пекло. Як томить там спрага грішників... Гаряч, жар, сірка, дим... Висолоплені язики грішників. Благають краплини води. Краплини, однієї! А чорт регочеться та гарячу плиту лизати каже... Бррр! Вбилося в пам'ять, пробував я вже не раз. Результати знамениті. Закурите може тепер?

— Ні!

— Рішуче відмовляєтеся? Ну, гаразд. А коли ми вже говоримо про спрагу, чи не подумалось вам, Павле Івановичу, що оті попи дійсно в корінь речі зазирнули. Спрага — основна пристрасть людини .Вона томить нас ненастанно. Різна буває спрага. Одну гасимо горілкою, іншу — грошем. П'ємо, багатимось, а спрага не вгасає. Вона ще більшає. Спрагнені ми всі, Павле Івановичу. А найпекучіша спрага, ну, скажіть яка? Не вгадаєте? Найпекучіша спрага... жіночих уст.

Юрівський, наче від удару, ворухнувся на своєму стільці і зразу затих у мертво-штивній позі. Єгоров засміявся тріюмфуюче ,що нарешті сколихнув байдужністю своєї жертви.

— Вас дивує, може, несподіваний зворот моєї розмови? — продовжував він. — Ви ніколи не знали цієї спраги? Не томила вас? Не ввижалося личко красиве ,очі темні, глибокі? Хочеш заглянути у них, а вони відвертаються від тебе. І манять... Вії... наче чую їх доторк... А уста розхилені, свіжі, ніжно звогчені. Несила опанувати себе, стаєш мов несамовитий, вже не знаєш, що дієш, що подумають люди, забуваєш, які в тебе обов'язки... Щоб тільки вгасити спрагу. Яка спрага! Яка спрага!

— Я жалію, що прийняв чашку води з ваших рук, щоб вгасити полум'я, яке палило моє нутро, — промовив хрипким ,тихим голосом Юрівський. — Нехай палило б, щоб згасла моя свідомість, щоб не чув я ваших слів, які палять стократ болючіше.

— Невже? — зупинився Єгоров у своєму ходінні. — Невже й вас, Павле Івановичу, мучить ота спрага?

— Де вона? — запитав глухо Юрівський.

— Хто „вона"?

— Де моя дружина? Ви викрали її з мого дому. Ви поповнили акт насильства.

— А якщо вона пішла з власної волі? — запитав Єгоров, повільно цідячи слова.

— Це брехня!

— Брехня ?

— Все кругом брехня!

— Що ви хочете цим сказати, Павле Івановичу?

— Хочу сказати, що тут тріюмфує безправ'я.

— Де тут?

— У цьому домі, що має стояти на сторожі права і безпеки громадян.

— Вважаєте нашу владу за владу безправ'я і насильства?

— Вважаю ваш вчинок за акт безправ'я і насильства.

Єгоров голосно розсміявся.

— Ах, Павле Івановичу! Чого так патетично деклямувати про насильство? А от ви, ви можете з рукою на серці сказати, що ви чисті? Знищення міліціонера Курбака — хіба не акт насильства? Ви вже забули про цю історію. А ми — ні. Слідкуємо, розшукуємо. І всі сліди ведуть до вашої квартири. Там востаннє був Курбак. Там... ну, що було там у цей вечір? Не можу уявити собі вас у ролі душогубця, вірніше не міг... Але я був свідком другого вашого вчинку. Ви хотіли вбити безборонну жінку! Валя Симоновна здорово потурбована. Коли б я тоді не вернувся впору, були б убили.

— Але ви вернулися! — іронічно повторив Юрівський.

— Тобто, надійшов, — поправився Єгоров .

— Ні, ви таки вернулися ще раз. Отже, були вже й перед тим у моїй хаті. Чого ви були? Що ви вдіяли з моєю жінкою?

— Га-га! — Єгоров сміявся, витримуючи погляд Юрівського. — Кумедно! З вас був би хороший слідчий. Я проговорився. Ще хвилина, Павле Івановичу, і ми поміняємося ролями. Ви посадите мене на своєму стільці, а самі сядете за столом.

— В ім'я справедливости, чи не так повинно б бути? — спитав Юрівський.

— Бачите, я вгадав — пожартував Єгоров, розбавлений своєю вигадкою. — Побоююся, що з вас був би суворіший слідчий як я. І ложки води не дали б, тільки солону рибу... А втім, Павле Івановичу, ми стали говорити зовсім не про те, про що хотілося б. Починаючи сьогоднішню розмову, я просто хотів переконати вас, що все не таке безнадійне. Не самі вороги кругом вас. Є й приятелі. Мене до них не залічите, хоч і могли б, бо я визнаю, що ви незвичайно симпатична людина і хороший педагог. А є ще інші люди, які побиваються за вас. Ви до них не по-хорошому, а вони забувають усе, раді б побачити вас... Догадуєтесь?.. Валя Симоновна жде в другій кімнаті. Я покличу її. Ви можете поговорити по-щирості. Я не маю нічого проти вашого спільного щастя .Її підвода стоїть он під будинком. Сядете зараз з Валею Симоновною і поїдете в свою школу, між своїх дітей... Там ждуть вас. Ви думаєте, я жартую? Ні, ні. Ось, — він відчинив двері й гукнув: — Валя, заходь!

ОЛЬГА БАСАРАБ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дав дирекцію поліції адвокат д-р Марітчак, питав про здоров'я своєї клієнтки ,про причину її арештування. Комісар Кайдан дав йому загадкову відповідь у грубому тоні: „Читайте газети ,там усе докладно було подано". Схвильований до крайньої міри брат Ольги звернувся наступного дня до дирекції поліції, і щойно тоді, 18-го лютого, сказав йому комісар Вагнер, що Ольга Басараб ще 13 лютого рано вранці повісилася на рушнику на віконних гратах тюремної камери. На запити п. Левицького, чому поліція не повідомила негайно родину про смерть, чому секція тіла відбулася без правних заступників родини покійної, чому похорон зробили крадькома, — поліція не дала жадних пояснень. Тоді родина зробила донесення до прокуратури з домаганням ексгумації тіла, бо обставини вказують на те, що денатка померла неприродною смертю.

Ексгумація фактично відбулася. Хоча від смерти минули вже два тижні ,проте судово - лікарська комісія ствердила понад усякий сумнів сліди важких побоїв. Присутні при ексгумації українські лікарі висловили сумніви, чи так скатована жінка могла мати досить фізичної сили, щоб накласти на себе руки. Але комісія щодо безпосередніх причин смерти не висловилася. Прокуратура припинила дальше слідство, вважаючи справу за закінчену.

Що ділося з Ольгою Басараб від хвилини, коли 9-го лютого замкнулася за нею тюремна брама, аж до ранку 13-го лютого, коли сторожа знайшла її тіло, повішене на ґратах в'язничного вікна, — того ніхто не довідався. Безсумнівним фактом є лише те, що її в нелюдський спосіб тортурували. Річ у тому, що папери, що їх знайшли при ревізії, вказували на зв'язок Ольги з Українською Військовою Організацією (УВО). Поліція хотіла знати, від кого вона ці матеріяли дістала, з якими членами організації контактувалася. Слідство провадив поліційний комісар Кайдан ,відомий з своєї брутальности й садистичної звироднілости. Хто мав нагоду зустрітися з ним колинебудь, той не забуде його набряклого обличчя бульдога, його налитих кров'ю очей. Можна собі уявити, в яку скаженість впровадили цю звірюку в людському тілі холодна рішучість і сарказм Ольги. 12-го лютого і вночі з 12-го на 13-го відбувався в призначеній для тієї цілі кімнаті „допит". В'язні, що сиділи в сусідніх камерах, чули нелюдські крики тортурованої жінки. Коли кілька місяців пізніше приїхала до Львова соймова комісія, що досліджувала умовини в тюрмах на території всієї держави, вона знайшла в цій кімнаті якісь загадкові електричні проводи і дроти, призначення яких поліція не вміла пояснити.

Таємницю своєї смерти Ольга Басараб взяла з собою до могили .В українському громадянстві панувало загальне переконання, що її замучили на смерть і опісля мертве тіло повісили в її камері, щоб викликати фікцію самогубства. А може повісили її ще живою? Чи може скатована, споневірена жінка, коли її вранці після „допиту" затягли до камери, в приступі крайнього розпачу відібрала собі життя? Може боялася, що при чергових тортурах уже не матиме сили мовчати?..

Польські урядові чинники навіть не пробували перевірити обставини смерти і викрити та покарати тих, що її спричинили. Навпаки, сойм, уряд, суд докладали всіх зусиль, щоб затушувати справу, і таким чином вони стали співвинниками у злочині. Коли українські посли внесли в цій справі інтерпеляцію і нагляче внесення, президія сойму впродовж трьох тижнів не ставила справи на порядок нарад, хоч засідання відбувалися тоді в перманенції. Вкінці, 6-го березня 1924 р., міністер справедливости Виґановський зложив у соймі декларацію, в якій промовчав факт тортурування Ольги Басараб у слідчій в'язниці і не дав жадних пояснень щодо її смерти ,але зате оскаржив Покійницю „у злочинній противержавній акції". У відповідь на це посол Сергій Хруцький, речник Української Парляментарної Репрезентації, заявив: „Сойм не є судом, щоб усталювати, чи та які проступки зробила Ольга Басараб. Для сойму це байдужа річ, чи вона була членом революційної організації, чи ні. Сойм мусить стояти на сторожі правопорядку в державі, а в цивілізованій державі мусить існувати суд, і тільки суд може злочини карати. В цивілізованому світі найстрашніших злочинців не мордують потайки". Але польський парлямент був іншої думки: він вдоволився декляраціїю міністра справедливости і відкинув внесення українських послів на розгляд обставин смерти Ольги Басараб.

Рівночасно польська преса обливала брудом пам'ятх Покійної ,пишучи про неї, як про шефа шпигунської банди. Знайшлися навіть такі польські газети, що зробили з неї власницю дому розпусти. У польському громадянстві не знайшлося нікого, кто мав би мужність засудити це нечуване звірство. Польський письменник Стефан Жеромський в одній із своїх знаменитих повістей натякнув злегка на зловживання під час поліційних слідств і назвав призвіще комісара Кайдана. Але під натиском публічної опінії в другому виданні свого твору пропустив це місце. Польські жінки також солідаризувалися з комісарем Кайданом і виправдували його злочинну поведінку ,коли українське зорганізоване жіноцтво піднесло цю справу на терені міжнародних жіночих організацій.

Самопожертва Ольги полягає головно в тому, що вона могла себе спасти, могла одним словом, виявленням одного прізвища уникнути мук і смерти (Ольга Басараб отримала матеріяли на переховання від референта розвідки УВО ,О. Думина. Диви: В. Мартинець, Українське Підпілля, 1949 р., стор. 72). Герої і мученики революційної боротьби не мають здебільша в обличчі смерти вибору: вони мусять платити життям. Інакша справа була з Ольгою, яка добровільно вибрала мучеництво.

Трагізм події збільшує ще й та обставина, що Ольга нікого своїм самовідданням не врятувала. Бо хоч вона нікого не видала, нічо не прозрадила, проте поліція на підставі знайдених у неї паперів попала на слід причетних до цих матеріялів членів УВО, і вліті 1924 р. відбувся у Львові процес т. зв. Басарабівців. Але це ні трохи не зменшує етичної вартости самопосвяти Ольги Басараб, яка в історії української мартирології залишиться назавжди неперевершеним зразком вірної служби Батьківщині.

● **Католицький** Фордгемський університет в Ню Йорку підвищив платню професорам на 14 відсотків з грошей, які дістав від Фордової Фундації. Найнижча професорська платня становитиме 4,000 долярів на рік, а найвища — 10,000 дол.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ПОШТАРІ НЕ КВАПЛЯТЬСЯ

— Не можна миритися з таким становищем! — заявляє редакція московських „Известий", наводячи листи читачів, у яких нарікають вони на діяльність пошти і телеграфу. Ось деякі з цих листів:

Читач Кучко пише, що з трьох поштових посилок, висланих ним з села Знам'янського, одну зовсім не доставлено адресатові, а дві прийшли аж на восьмий день. Читач Попенко заявляє, що він одержав надіслану йому телеграму лише на четвертий день після її надання. „А мій приятель, — скаржиться він, — зовсім не одержав телеграми, в якій мати повідомляла його про свій приїзд і просила зустріти її на станції. Старенька жінка два дні просиділа на двірці, чекаючи на сина, але так і не дочекалася..." В. П'янко пише, що працівники київського поштамту затримали йому грошовий переказ, і він мусів шукати людини, в якої міг би позичити грошей. Багато читачів нарікають, що летунська пошта часто доставляється повільніше, як звичайні поштові посилки. „Я послала летунською поштою спішне повідомлення, — пише Орлова,— а адресат дістав його тільки на одинадцятий день". К. Цвітко пише аж з Алтайського краю: „Зразу по приїзді на цілинні землі я передплатив газету „Известия". Але читати її приходиться дуже рідко. За весь жовтень місяць, наприклад, я одержав тільки шість чисел, а решту загубили десь по дорозі..."

ПОМЕР КОМПОЗИТОР ЗИНОВІЙ ОСТАПЕНКО

1-го січня помер у Києві диригент-хормайстер Київського українського драматичного театру ім. Ів. Франка, композитор Зиновій Остапенко. Народився З. Остапенко 1904 року в родині селянина у селі Оленівка Сталінської області. Одержавши середню освіту, працював по різних установах, керував самодіяльними хорами. Творчу діяльність почав у 1929 році, як завідатель музичної частини Маріюпільського театру ім. Коцюбинського, театру Кривбасу, театру ім. Артема. Під час останньої війни працював як диригент ансамблю пісні й танцю УССР. 1954 року перейшов до театру ім. Ів. Франка, де працював до останніх днів життя.

● **Англійський духовник** Артур Джонс винайшов апарат, „тонометр", який зорово унаглядиює звуки людського голосу. Практичне значення цього винаходу величезне для навчання глухих живої мови. Досі навчання глухих мови полягало у вивчанні складу людських уст при вимовлянні окремих слів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ютика, Н. Й.

Підсумки громадської праці в січні.

Як завжди і всюди передову ролю веде У.Н.Союз, так і в нашій невеличкій громаді міста Ютика, відділ 484 У.Н.Союзу започаткував 1956 рік загальними зборами. Збори відбулися 1-го січня, при участі не тільки членів, а і кількох гостей. Під час зборів велася ділова дискусія на різні Союзові справи.

В часі Різдвяних Свят, відбулася діточа ялинка та концерт колядок місцевого хору „Трембіта", улаштований Союзом Українок Америки.

Відбулися парафіяльні коляди, коляди політичних організацій, як також п. Е. Кахнекевич з рамени Відд. 484 У.Н.Союзу перевів збірку коляди для залишенців в Европі, в сумі 44.00 дол., які переслано до ЗУАДК.

Дня 14-го січня відбувся традиційний Маланчин Вечір, улаштований Відділом УККА, який пройшов чи не найбільш успішно, бо глянувши довкруги просторої залі, спостерігалося щиру дружність старої іміґрації з новою, тут народженої молоді з новоприбулою молоддю, а найголовніше, що не бракувало місцевої інтеліґенції. При столиках велася весела розмова старших пань і панів, а молодь вимагала від оркестри все більше і більше.

Дня 15-го січня, відбулися річні збори осередку СУМА, які постановили на біжучий рік плекати українську традицію і культуру. Посередньо довідуємось, що осередок СУМА плянує влаштувати зимову забаву на спілку з ОДВУ і МУН, дохід призначити на англомовне видання для місцевої прилюдної бібліотеки.

Найзворушливішою датою для українців Ютики, це день 22-го січня, що про нього був уже окремий допис. Цього дня вперше на ратуші міста Ютики український прапор маяв побіч зоряного американського. Невимовно зворушливим було бачити, як місцеві українці, вийшовши з церков, чим скоріш спішили піхотою чи автами під ратуш, щоб побачити рідний прапор. Коли один старий українець підійшов під ратуш, дивлячись з побожністю на прапор, в ту ж мить горохом покотилися сльози з його очей. Він далі стояв, а його уста щось шепотіли. По кількох хвилинах він обернувся і зворушливим голосом промовив: „я провів молитву за страждаючий український нарід", і додаючи: „я вже старий, але вам діти бажаю, щоб ви дочекали того часу, коли українські прапори замають по всіх міських ратушах Вільної України". Далі можна було бачити, як зупиняється авто, а з нього висідають двоє молодих людей з двоїма дітьми, підходять під прапор і пояснюють дітям англійською мовою, що то український прапор. Обертаючися в нашу сторону, молода дама заговорила українською мовою: „я аж сьогодні відчуваю, що я українка, бо так багато говориться по радіо і пишеться в газетах про Україну й українців, що аж мені серце зворушилось, тому оце ми діти привезли, щоб показати їм український прапор". Того ж дня ввечорі відбулася академія, присвячена роковинам 22-го січня.

Остання неділя 29-го січня — це день героїв „Крутянського бою". Змістовну програму Крут підготовив осередок СУМА, з допомогою досвідченої артистки п. І. Запаранюк. По панахиді за поляглих героїв, громадянство заповнило залю церкви Св. Володимира. Голова СУМА п. М. Козар відкрив академію і попросив присутніх вшанувати героїв однохвилинною мовчанкою, п. Б. Рабій відчитав дуже змістовний реферат, далі слідували дві стрілецькі пісні у виконанні пп. Я. Ликтея і В. Літинського. Крім того Я. Ликтей виконав в'язанку українських пісень при супроводі бандури, а до стрілецьких пісень грала на фортепіяні п. О. Кокодинська.

З декляманіями виступали п. В. Гнатів і п-на Л. Дзядик. На кінець виведено живий образ, за віршом „На могилах" О. Тарнавського.

В. З-к

Йонкерс, Н. Й.

„ЯЛИНКА" ДЛЯ ДІТЕЙ

Заходом Управи Т-ва „Рідна Школа", яка веде українознавчі курси вже чотири роки, відбулася в неділю 29 січня ц. р. Ялинка для дітей, в шкільній авдиторії греко-кат. Церкви св. Михаїла.

В склад дуже старанно опрацьованої програми входили: Слово духовного опікуна о. Сотрудника П. Огірка, деклямація Сяні Черевко. Вертеп у виконанні дітей, українські народні танки у виконанні дітей балетної школи п. Роми Прийми, яка заложила цю школу в Йонкерсі з початком цього шкільного року та п'єска „У лісі на ялинці" з великою балетною вставкою танку сніжинок, композиції Роми Прийми.

Цілість імпрези, а зокрема танкові продукції та костюми були на дуже високому, бездоганному, можна б сказати артистичному рівні, завдяки безінтересовному, а великому вкладі праці у підготовці пань Іванни і Роми Прийми з Ню Йорку, як також імпрезового комітету, в склад якого входили пані, Кіналь, Коверко, Салomон. Господарською частиною імпрези займалася пані П. Русинко.

Присутні, а зокрема діти цим разом не дуже дописали, а дійсно, можуть жалувати ті, які цієї імпрези не бачили.

КООРДИНАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

На засіданні в дні 5 лютого Діловий Комітет Українського Дня в Йонкерсі, який вміло цю імпрезу перевів, сповняючи бажання громади, на внесок почесного голови Впр. о. Пароха Василя Клоса — переіменувався на сталий координаційний Комітет українсько-американської організації міста Йонкерс. В склад його входить вже понад 10 організацій, а є надія, що 6-7 інших вступлять до нього в найближчому часі. Цей Комітет буде рівночасно виконувати завдання Філії УКК.

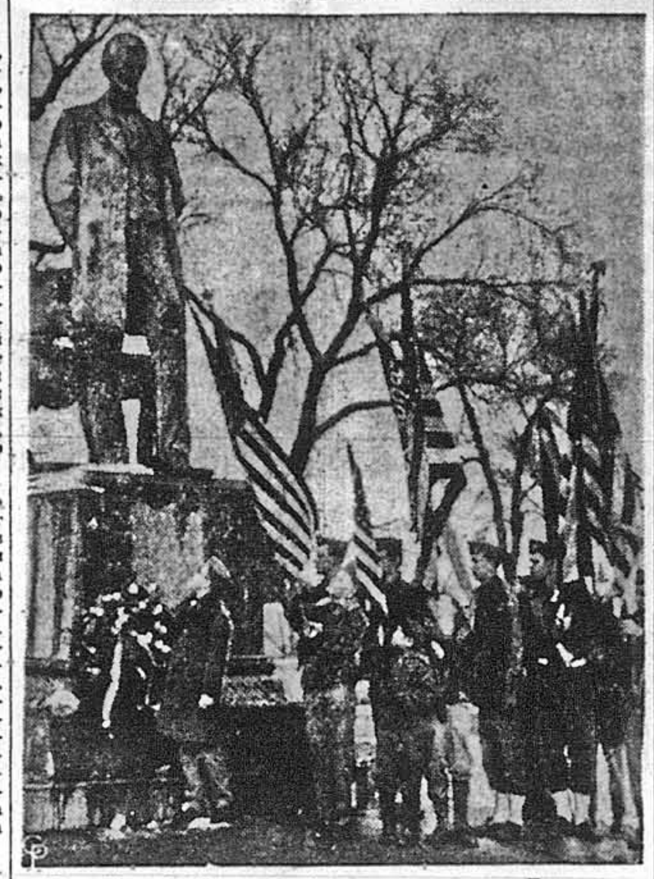
На внесок п. В. Чолія дохід з Українського Дня розділено: на фонд будови парох. школи — 25 дол., УКК — 25 дол., на Український Допомоговий Католицький Комітет — 25 дол. та ЗУАДК — 25 дол.

Маємо надію, що цей Комітет удержиться та буде успішно працювати.

С. К.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

СКАВТИ ВШАНОВУЮТЬ ЛИНКОЛНА

Шикаґівські бой-скавти відзначили роковини Линколна зложенням вінка у стіп його пам'ятника.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Англії

„МАРТИН БОРУЛЯ" В БРАДФОРДІ

Брадфордський ансамбль під керівництвом п. Іванюка дав виставу „Мартин Боруля". Ролю Мартина грав сам режисер Іванюк. Ролю його сценічної дружини грала пані Євгенія Мельничук. Її чоловік був на сцені „парою" Омелька в ролі Трохима. Ролі паничів інтерпретували пп. Касіян і Чуйко, а молоду пару Марусі й Миколи — п-во Семенюки. Старостів — пп. Гузій й Семенюк.

В Німеччині

ПЕРЕД 30-ЛІТНІМИ РОКОВИНАМИ СМЕРТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Дня 15 грудня м. р. оформився в Німеччині Діловий Комітет для відзначення 30-х роковин смерти сл. п. головного отамана Симона Петлюри. Нарада, що відбулася в Мюнхені, була з участю делеґатів всіх українських політичних організацій і партій, які діють на терені Німеччини. Рівнож були заступлені представники ЦПУЕ в Німеччині і Союз Українських Ветеранів.

Головою президії Ділового Комітету обрано проф. Бориса Мартоса, а секретарем Антона Мельника.

В Арґентині

35-ЛІТТЯ РЕЖИСЕРСЬКОЇ ПРАЦІ Ю. ГРИГОРЕНКА ВІДЗНАЧИЛИ В БУЕНОС АЙРЕСІ

У приміщеннях Т-ва „Просвіта" в Буенос Айресі відбулося відзначення 35-ліття режисерської праці п. Юрія Григоренка. Ця нагода з'єднала майже всі кращі наші артистичні сили Буенос Айресу. Поставлено було останній акт „Наталки Полтавки". Ролю Возного грав сам Ювілят.

Після „Наталки Полтавки" слідувало „Артисти в гостині в Ювілята". Почалося з поздоровлень від УЦР та майже всіх наших культурних установ, а потім були виступи артистів: сольоспіви, дуети та деклямації.

З БРАТСТВА СВ. ПОКРОВИ УАПЦ В БУЕНОС АЙРЕСІ

Братство св. Покрови УАПЦ, а з ним уся українська спільнота в Буенос Айресі відзначили 30-ліття священичої діяльности о. протопресвітера Бориса Арійчука, Адміністратора УАПЦеркви в Арґентині, Уруґваю і Параґваю і настоятеля Свято-Покровської церкви в Буенос Айресі. Після урочистого молебня відбулося прийняття в приміщенні Централі „Відродження", де зібралися численні представники українського громадянства. Під час перекуски, яку підготовили сестриці Братства, Ювілята вітали представники українських установ.

В Австралії

ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД СУОА

В днях 24-26 грудня 1955 р. відбувся в Мельборні V З'їзд союзу українських організацій Австралії (СУОА) при участі 27 делеґатів від стейтових громад та централь таких установ: Союзу Українок в Австралії, Пласту, СУМ-у, СВУ, Об'єднання кол. українських вояків.

Цей з'їзд був дещо відмінний від попередніх. Не було намагання політичних середовищ „захопити" СУОА, не було нервозної психози і не було небезпеки, що громадська централя Австралії розвалиться, як було минулого разу.

З'їзд проходив в спокійній атмосфері. Певно, що громадянство вже має досить партійництва в громадському секторі. Дискусія і наради з'їзду показали, що централя в Австралії все ще є на дорозі шукання методів і напрямних в праці. Це є початкові роки існування і експериментів.

Діяльність минулої управи показала, що пророблено багато, хоч недоліки були і ще будуть. Специфічність австралійського терену — розпорошення наших поселенців, велика віддаль осередків скупчення і слаба фінансова база не дозволяють на таку працю, яку плянується. До основних завдань СУОА належить: координувати цілість громадського життя в Австралії, а на зовні співпрацювати і вдержувати зв'язки з громадськими централями інших країн та репрезентувати цілість нашого життя перед австралійськими урядовими колами. В останньому часі СУОА добився поважних успіхів. Вони не є ще тим, чим повинні бути, але беручи до уваги попередні роки, це вже крок вперед. Устійнено сталі зв'язки і наші репрезентанти вже беруть участь в міжнародних конференціях в Кенберрі.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Приїхали до ЗДА заходами ЗУАДК-ту:

Літаком з Мюнхену, 13 січня ц. р.: Гноєвий Василь.

Кораблем „Юнайтед Стейтс" з Ле Гавру у Франції, 25 січня: Семенюк Іван, Юрій; Мисик Степан, Юлія, Олена; Попель Стефан, Валентина, Ольга, Олексій; Беляїв Володимир, син пані Попель.

Кораблем „Ліберте" з Ле Гавру, 26 січня: Дуда Петро; Марчиха Петро.

Літаком з Парижу й Брюселю: 26 січня: Пилипчук Александер, Ірина, Ольга, Сергій; Кормієр Жан, Віра, Жан, Гіслен, Кльод, Анна; Макар Михайло; Іваненко Григорій; Зарицький Йосип, Гедвіґ, Гелмуд; Камкін Александер, Софія, Леон, Александер; Коваль Алекс.; Омеляшко Тарас, Катерина; Менделюк Стефан, Катерина, Василь, Богдан; Гершан Григорій, Марія, Люба, Василь, Микола; Бучко Владислав.

Кораблем „Амеріка" з Ле Гавр, 6 лютого: Власенко Петро, Євдокія, Микола.

Кораблем „Риндам" з Роттердаму, 7 лютого: д-р Белай Іван, Мирислава, Ірина.

Мали приїхати 11 лютого кораблем „Юнайтед Стейтс" з Ле Гавр: Волошин Микола, Софія, Анна; Вашків Олекса, Марія, Іван, Шантал.

Літаком з Парижу й Брюселю 15 лютого: Турчак Володимир, Ольга; Маруш Василь; Пйонтковський Марко, Анастасія, Анна; Ґелетій Юстина, Леон (мама і син); Баняс Михайло, Марія, Михайло.

Кораблем „Дженерал Ленґфіт (9-ий транспорт) дня 14-го того ц. р.: Безносюк Володимир, Евдокія, Володимир, Катерона, Лідія; Білозір Василь; Близнюк Іван, Олена, Анна, Михайло; Бойко Василь, Олена; Царевич, Антін; Даскалюк Іван, Зоя, Володимир; Ганасевич Іван, Марія, Анна, Іван, Теодор; Яросевич Орест; Карпа Євген; Климко Андрій; Ковальчик Аполонія, Галина; Матійків Михайло, Катерина, Дмитро; Михайлишин Михайло, Катерина, Анна, Марія, Ірина; Педосюк Василь, Анна, Надія, Катерина; Шуст Володимир, Наталя, Оксана, Марія; Сімачова Наталя; Стриховський Іван, Анна, Анна, Христина; Воронкевич Ґреґор; Кутовий Андрій; Гаврилишин Семен, Галина, Михайло, Роман, Володимир. — Разом 54 особи.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 2-ій попол., в залі Клюбу, 13 Washington St. Просимо прийти і привести нових членів, яких принимаємо без вступного і рівнож спростовуємо уряд, а іменно заст. предс.; на рік 1956 є Д. Малик, а М. Гарасимів, рек. секр. — П. Гарасимів, пр.; В. Мандзій, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія Відд. 288 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 3:30 попол., в церковній залі. Проситься членів прибути і вирівняти свої річні і місячні вкладки. На річних зборах вибрано таку управу: М. Врус, предс.; В. Копчик, заст.; В. Заґвотський, кас.; Д. Мушастий, секр.; Р. Гарас, М. Паращак, В. Меніо, контр. комісія; А. Кубаритс, В. Ґонтарик, В. Копчик, надзирателі хорих. Збори відбуваються в третю неділю, кожного місяця. Адреса секретаря: Dimitri Muszasty, 1213 Stanhope St., Bethlehem, Pa.

ЙОНҐСТАВН, О. — Б-во св. Арх. Михаїла Відд. 140 повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, зараз по великій Службі Божій 11:45 A.M., в церковній залі 526 Вест Расс Евню. Є важливі справи до полагодження. — М. В. Терлецький, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що побір місячних вкладок є в суботу, 18-го лютого від год. 5-6-ої веч., і в неділю, 19-го лютого від 12-2-ої год. Деякі члени постійно залягають з вкладками. Просимо їх вирівняти, щоб не наразити себе на суспендування. — М. Субтельний, пр.; О. Штогрин, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка Відд. 372, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18-го лютого, о год. 8-ій веч., в домі Лунищиного, 922 5th St., West. Проситься всіх членів явитися на означений час і вирівняти свої залеглі вкладки. — К. Наконечний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія 239 Відд. відбудуться в суботу, 18-го лютого (третя субота місяця) в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin від год. 4:30 до 7-ої попопл. — Д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр

ШИКАҐО, ІЛЛ. — С-во Преч. Діви Марії Відд. 259 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 1:30 попол., в церковній залі 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, скр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 42, повідомляє свох членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 2-ій попол., в УНДомі при 237 Говп Евеню. На збори просимо прийти всіх членів. На 1956 рік вибрано управу в такому складі: Ф. Ґулька предс.; М. Ткач, заст.; П. Головачук, фін. секр.; В. Марущак, рек. секр. В. Новацький, кас.; контр. комісія: М. Вреэдень, Ф. Гурин, М. Тижбір; мужі довіря: І. Блиха, М. Лелит; опікуни хорих: Н. Михайлишин, М. Чабан; прапорщики: М. Тиньо, І. Білоґан; господар: М. Юрчинюк. На перших місячних зборах участь нових урядників є обов'язкова.

Посмертні Згадки

ПИЛИП СОФІНСЬКИЙ, довголітній член Т-ва Зап. Січі Відд. 283 УНСоюзу в Авбурн, Н. Й., помер 10-го лютого по довшій недузі. До УНСоюзу вступив 1918 р. Полишив у смутку дружину Евдокію, брата Йосифа, двох синів Михайла і Йосифа, дві дочки Марію і Анну і 6 внуків. Похорон відбувся 13-го лютого з церкви св. Ап. Петра і Павла в Авбурн, Н. Й.

М. Курій, секр.

МАРІЯ ФЕДАСЮК, з роду Кулька, померла 11-го січня 1956 р. в Argyle, Florida. Була членкою Т-ва Вільна Україна Відд. 139 УНСоюзу. Полишила в смутку двох синів і три доньки. — В. Їй П.!

Д. Котіль, секр.

ТАРЗАН, ч. 3618. На ратунок.

У розпалі боротьби лукавий змовник підкрався і підпалив головний будинок.

Голт повернувся, і його очі спостерегли несподівану ілюмінацію. — Люція в будинку! — закричав він.

Голт кинувся до будинку, коли пожадливі іскри вже вихоплювалися з крихкої будівлі.